

24. apríl 2023

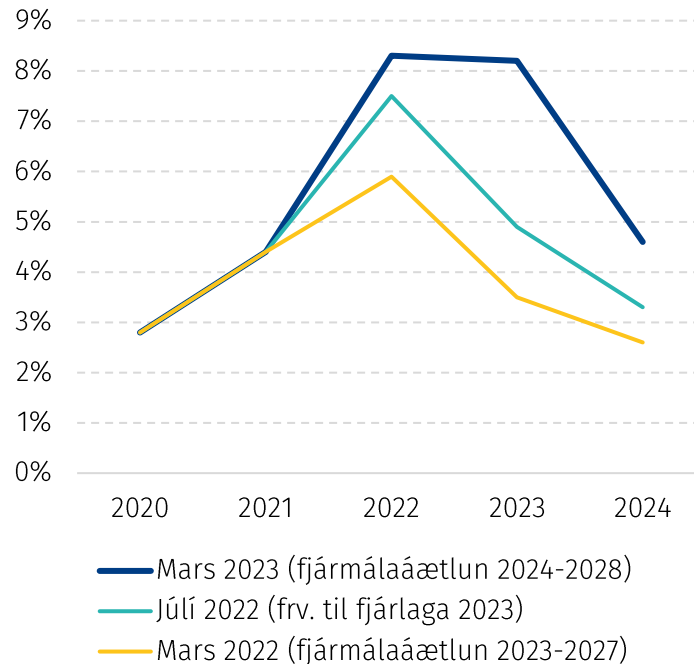
Fjármálaáætlun Fyrir Þjóðhagsráð

| Stjórnarráð Íslands
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Verðbólga áhyggjuefnið til skemmri tíma

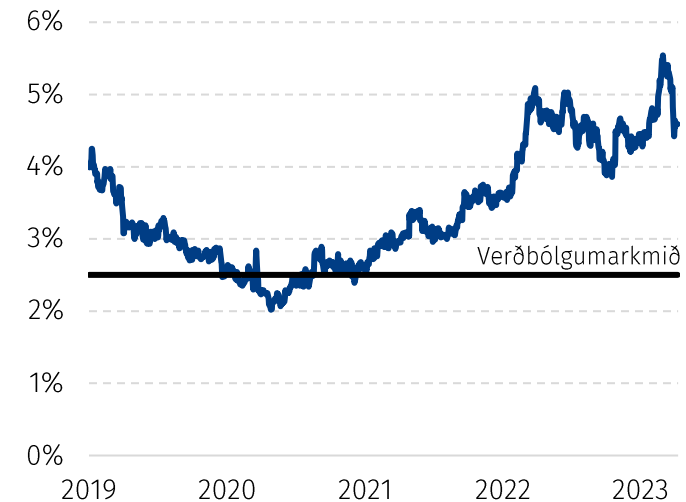
Með fjármálaáætlun leggja stjórnvöld sitt að mörkum í verkefninu. Á grundvelli áætlunarinnar spáir Hagstofan lækkun verðbólgu en óvissa er enn talsverð.

Verðbólguhorfur hafa versnað frá í haust
Spár Hagstofu

Verðbólguvæntingar enn talsvert yfir markmiði

Verðbólguálag ríkisskuldabréfa til um 2030

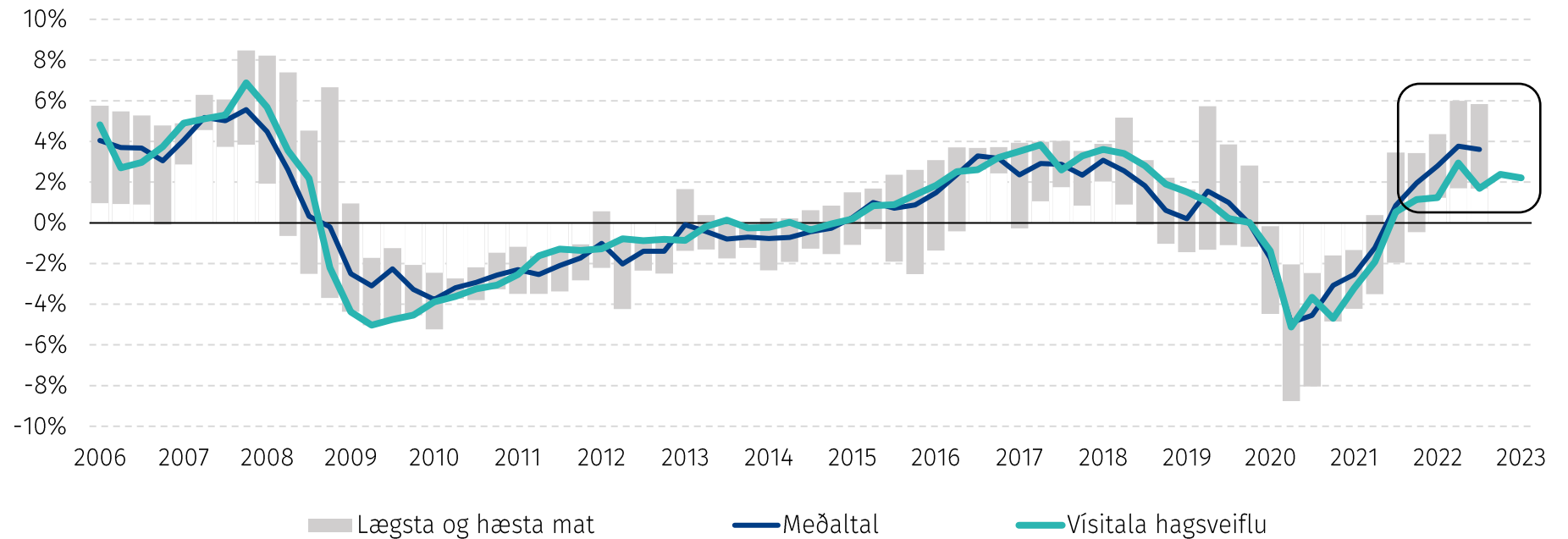
Verðbólguálag lækkaði talsvert við framlagningu fjármálaáætlunar og birtingu verðbólguálaganna í mars

Verðbólgan m.a. drifin af þenslu

Nýjustu mælingar benda til svipaðrar þenslu í upphafi árs 2023 eins og á árinu 2022.

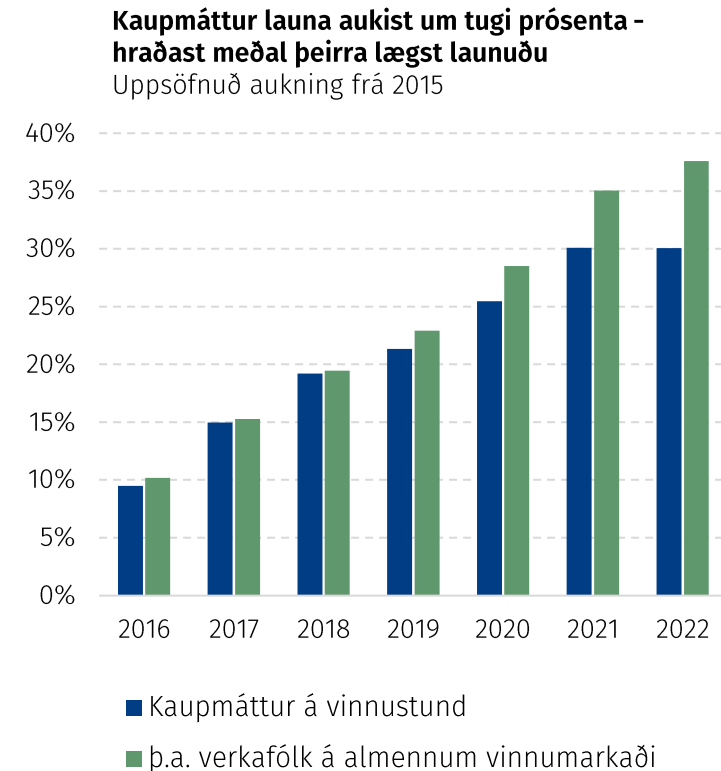
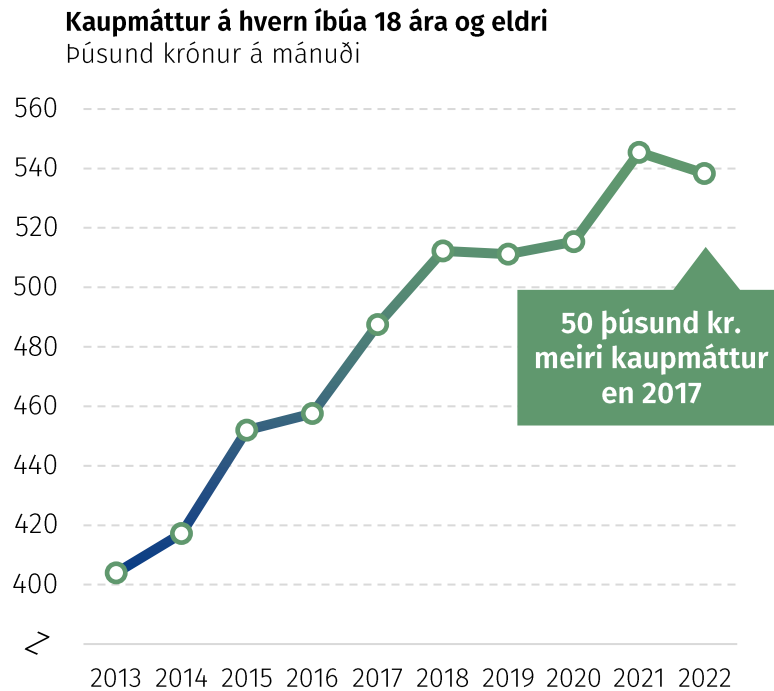
Mælikvarðar á framleiðsluspennu
% af framleiðslugetu

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Seðlabanki Íslands. Mælikvarðarnir eru: framleiðsluspenna skv. QMM-grunni Seðlabankans, hlutfall fyrirtækja sem segist starfa við hámarksframleiðslugetu, hlutfall fyrirtækja sem segist skorta starfsfólk, NF-vísitala, sveifla VLF skv. HP-síu, og vísitala hagsveiflu. Mælikvarðarnir eru skalaðir m.v. dreifni framleiðsluspennu skv. QMM-grunni Seðlabankans. Vísitala hagsveiflu fyrir 1. ársfjórðung 2023 er meðaltal janúar og febrúar.

Staða heimila er enn sterk

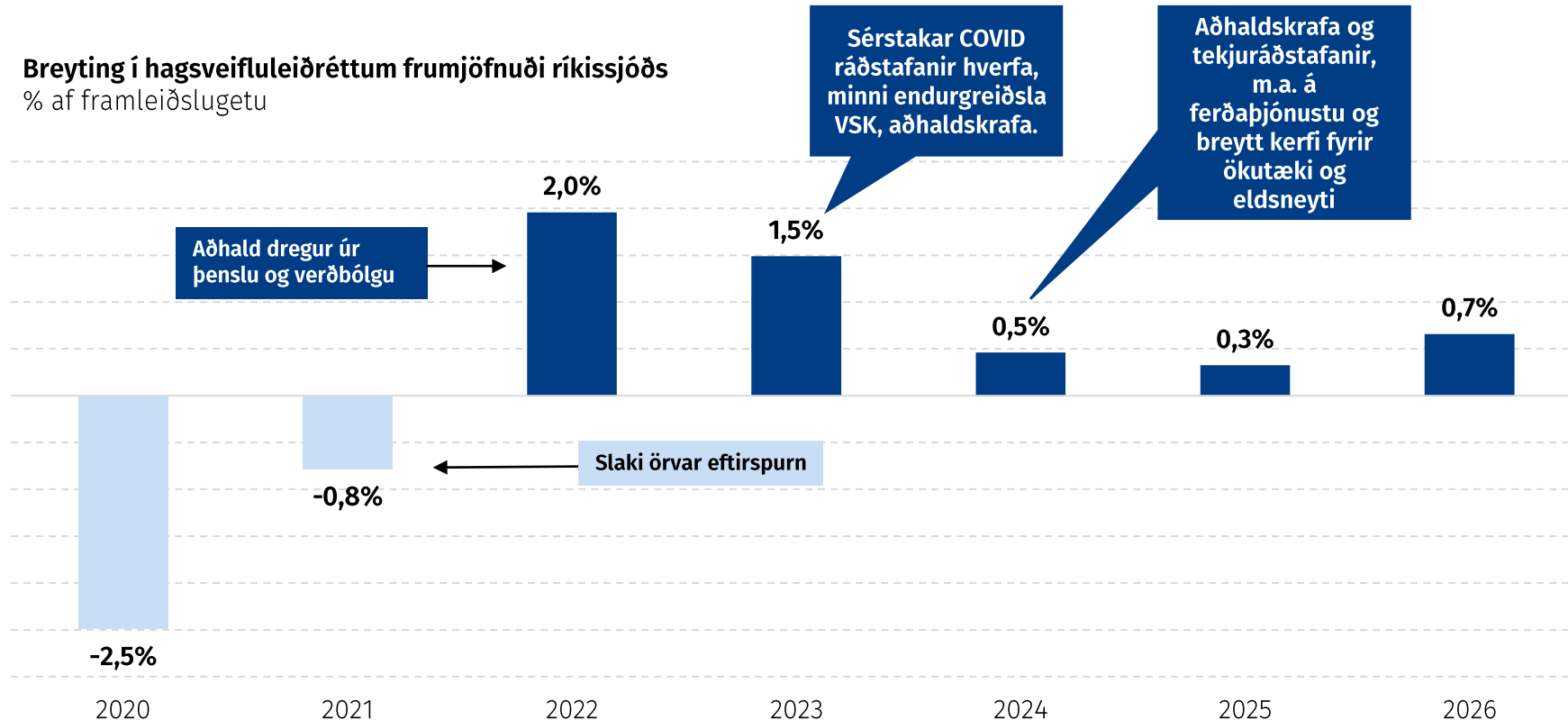
Kaupmáttur á mann minnkaði lítillega 2022 en var engu að síður þriðjungji meiri en 2013 og jókst aftur með launahækkunum í vetur.

Ríkissjóður vinnur gegn þenslu

Aðhaldssöm stefna í ríkisfjármálum endurspeglast í því að afkoma ríkissjóðs batnar markvert umfram það sem leiðir beint af efnahagsuppsveiflunni.

Breyting í hagsveifluleiðréttum frumjöfnuði ríkissjóðs
% af framleiðslugetu

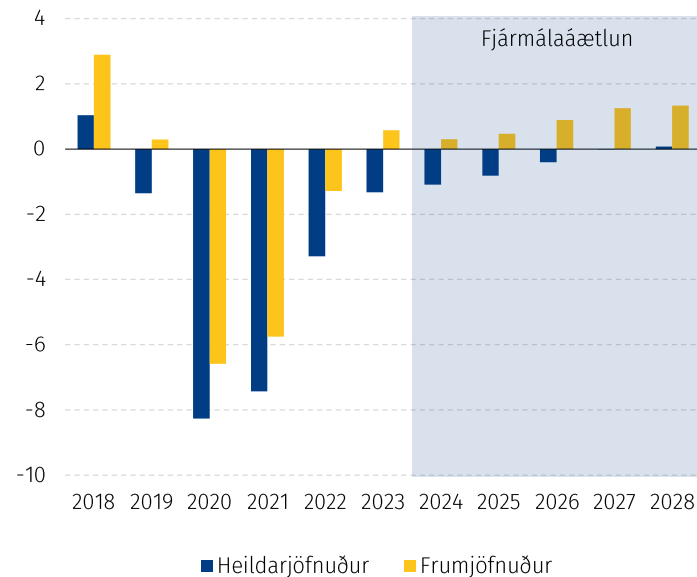

Frumjöfnuður ríkissjóðs batnar markvert

Ríkisfjármálin draga úr þenslu í hagkerfinu á sama tíma og styrkur ríkisfjármálanna er endurbyggður.

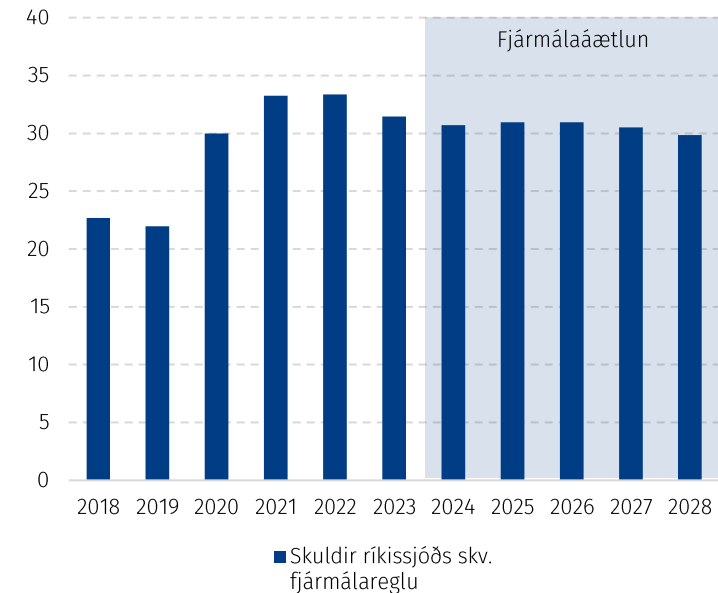
Ríkissjóður dregur úr þenslu með bættum frumjöfnuði

Afkoma ríkissjóðs, % af VLF

Skuldir ríkissjóðs stöðugar sem hlutfall af VLF og mun lægri en óttast var

% af VLF

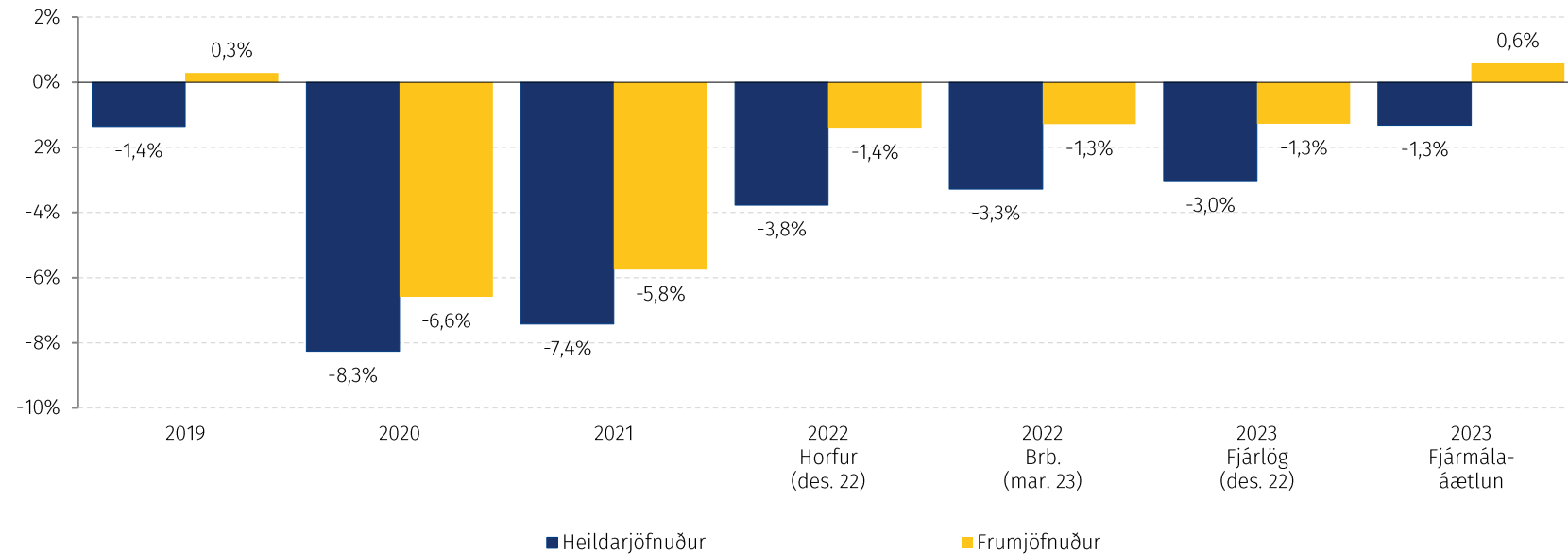

Áframhaldandi bati í ríkisfjármálum

Uppfært mat bendir til þess að halli í ár verði um 1,3% af VLF í stað 3% af VLF samkvæmt áætlun fjárlaga ársins 2023 og að frumjöfnuður verði jákvæður.

Verulegur viðsnúningur í rekstri ríkissjóðs og frumjöfnuður batnar um meira en 7% af VLF frá árinu 2020

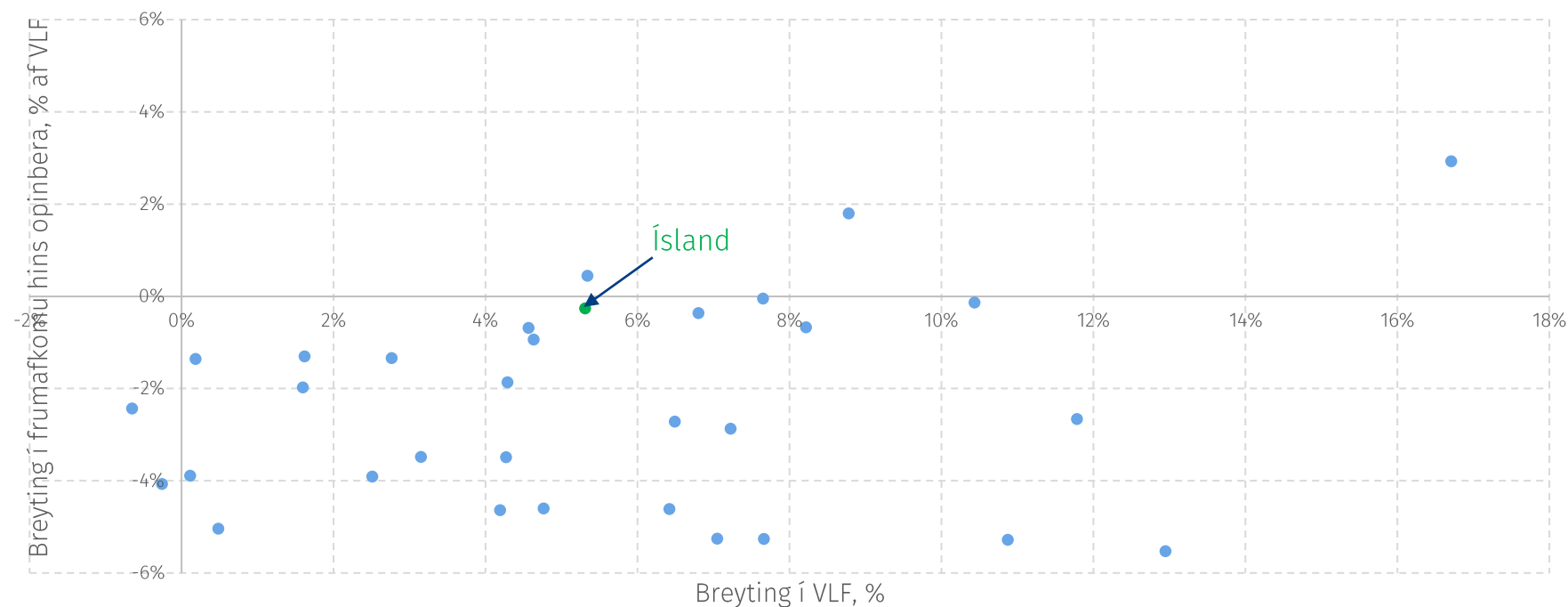
Heildar- og frumjöfnuður ríkissjóðs, % af VLF

Breyting í frumafkomu betri en víðast

Ágætur hagvöxtur eftir faraldurinn styður við bata í ríkisfjármálum

Jákvæðari þróun í afkomu hins opinbera en meðal flestra iðnríkja, 2019-2023

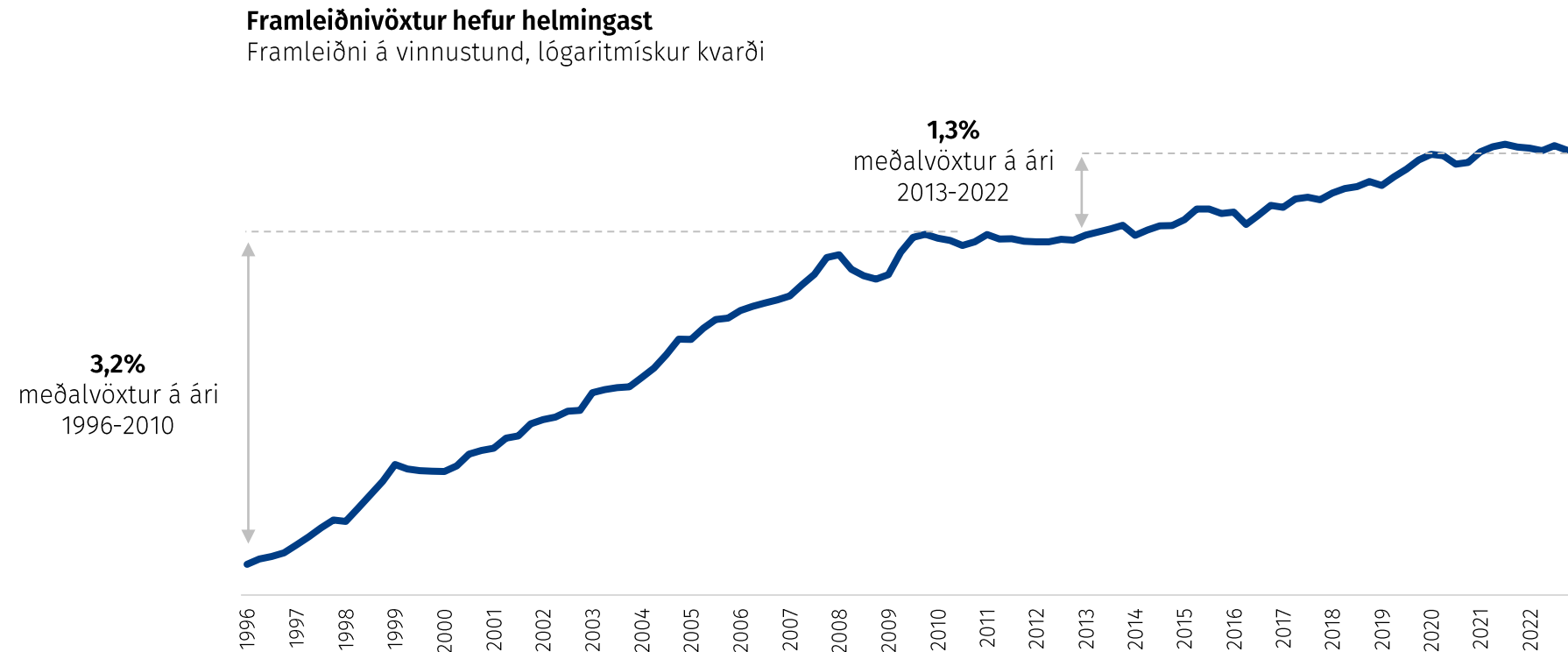

Heimild: Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn

Lítill framleiðnivöxtur stærri vandi til lengdar

Kaupmáttur og sú þjónusta sem hið opinbera hefur svigrúm til að veita ráðast af framleiðni í hagkerfinu – en vöxtur hennar hefur verið með minnsta móti.

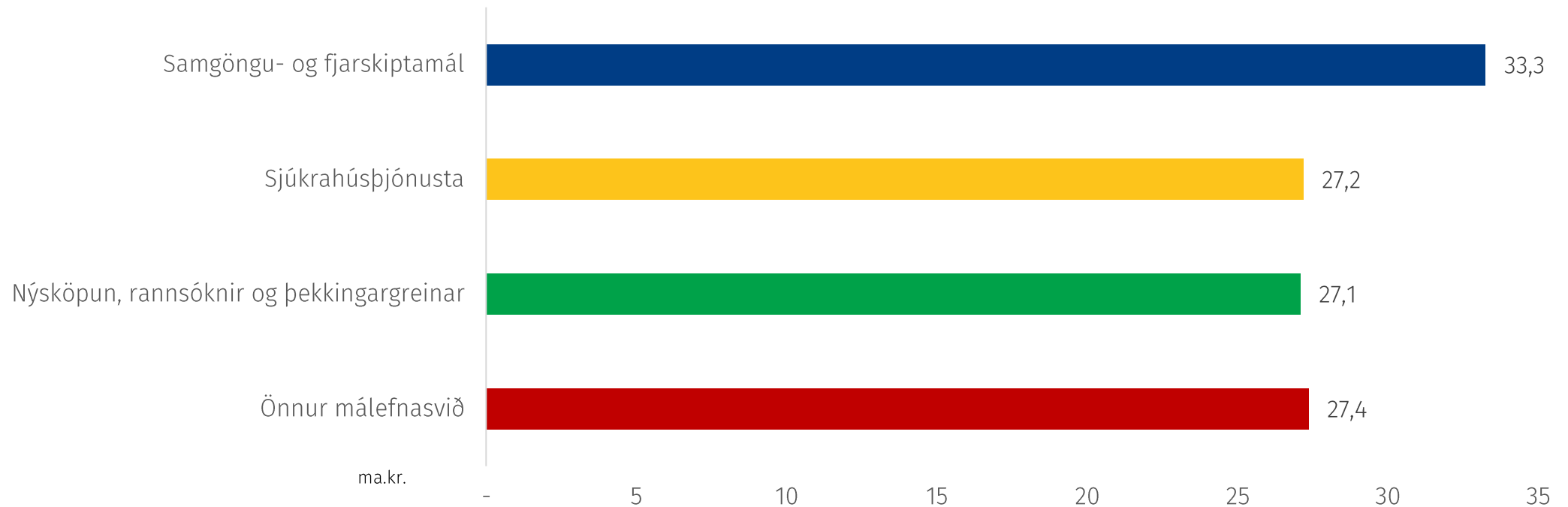

Fjárfesting lykillinn að aukinni framleiðni

Aukin útgjöld til R&D farin að birtast í hagtölum

Fjárheimildir til fjárfestinga árið 2024 í málefnasviðum (ma.kr.)

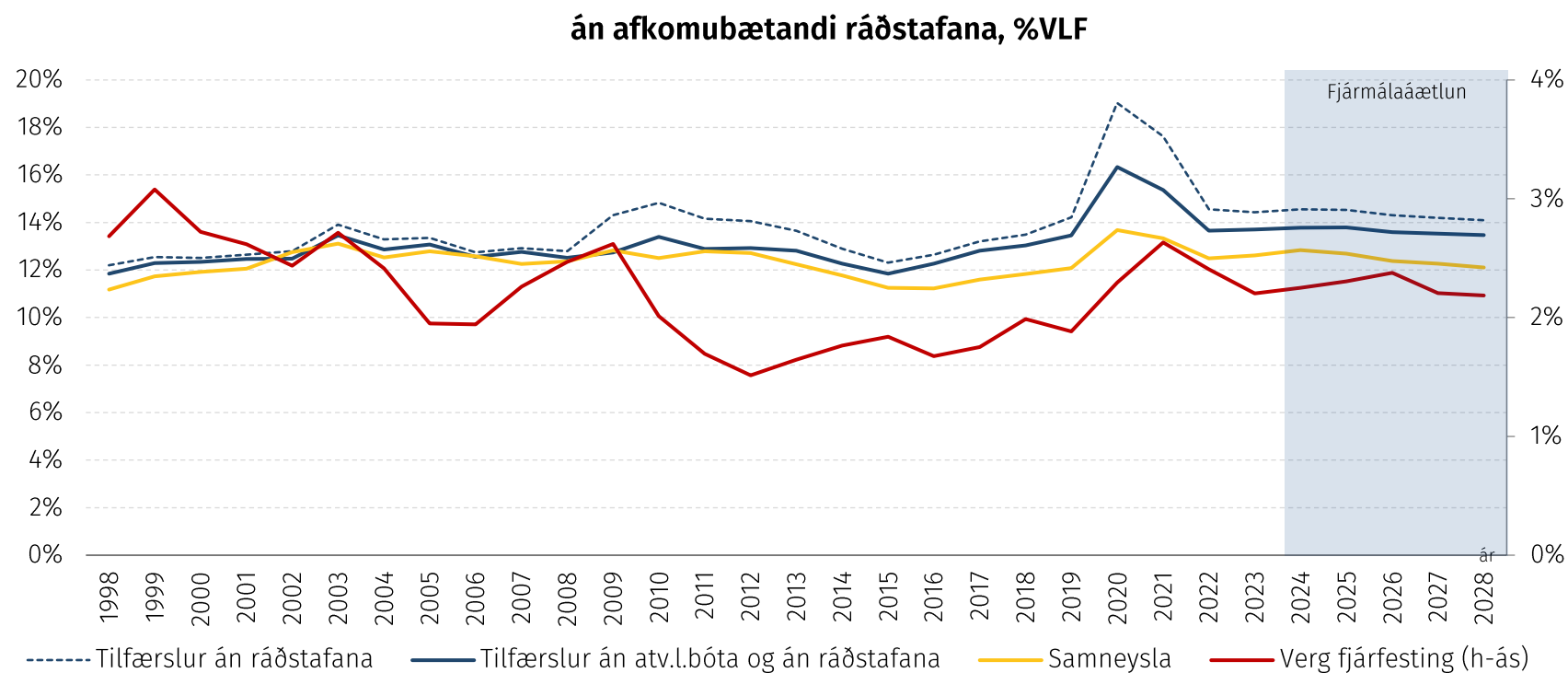

Raunvöxtur útgjalda mestur í heilbrigðismálum og félags-, húsnæðis- og tryggingamálum

ma.kr.	Fjárlög 2023	Rammasett útgjöld á verðlagi 2023					Breytingar frá gildandi áætlun			
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027
Heilbrigðismál	343,0	356,4	365,0	376,0	370,7	388,7	19,7	21,3	26,2	27,6
Félags-, húsnæðis- og tryggingamál	304,9	310,0	323,5	329,7	335,6	342,4	7,0	15,0	15,5	15,5
Mennta- og menningarmál	135,1	136,5	138,2	139,6	140,2	139,8	3,0	4,2	4,7	5,4
Samgöngu- og fjarskiptamál	52,4	55,4	56,0	56,2	56,3	55,5	6,9	8,9	9,3	10,4
Umhverfismál og orkumál	38,4	43,9	44,3	41,8	42,2	42,4	9,8	10,4	8,3	8,5
Almanna- og réttaröryggi	38,9	39,0	42,9	44,5	43,6	35,5	1,7	4,5	7,8	6,6
Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargr. ...	34,9	31,5	32,8	29,5	31,4	33,5	3,3	3,7	-0,7	-0,2
Utanríkismál og alþjóðl. þróunarsamv. ...	29,7	28,5	29,2	29,9	30,7	31,6	2,1	2,0	2,2	2,3
Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	27,3	28,3	27,7	27,6	27,4	27,2	-16,5	-17,3	-17,2	-17,2
Önnur málefnasvið	109,7	116,2	119,0	113,7	123,8	127,0	1,2	1,4	-5,9	-8,0
Samtals	1.114,1	1.145,6	1.178,5	1.188,4	1.201,8	1.223,6	38,1	54,0	50,2	50,8
br. milli ára		31,5	32,9	9,9	13,3	21,8				
br. milli ára, %		2,8	2,9	0,8	1,1	1,8				

Tilfærsluútgjöld eru um 2% af VLF hærri á áætlunartímabilinu en árið 2015*

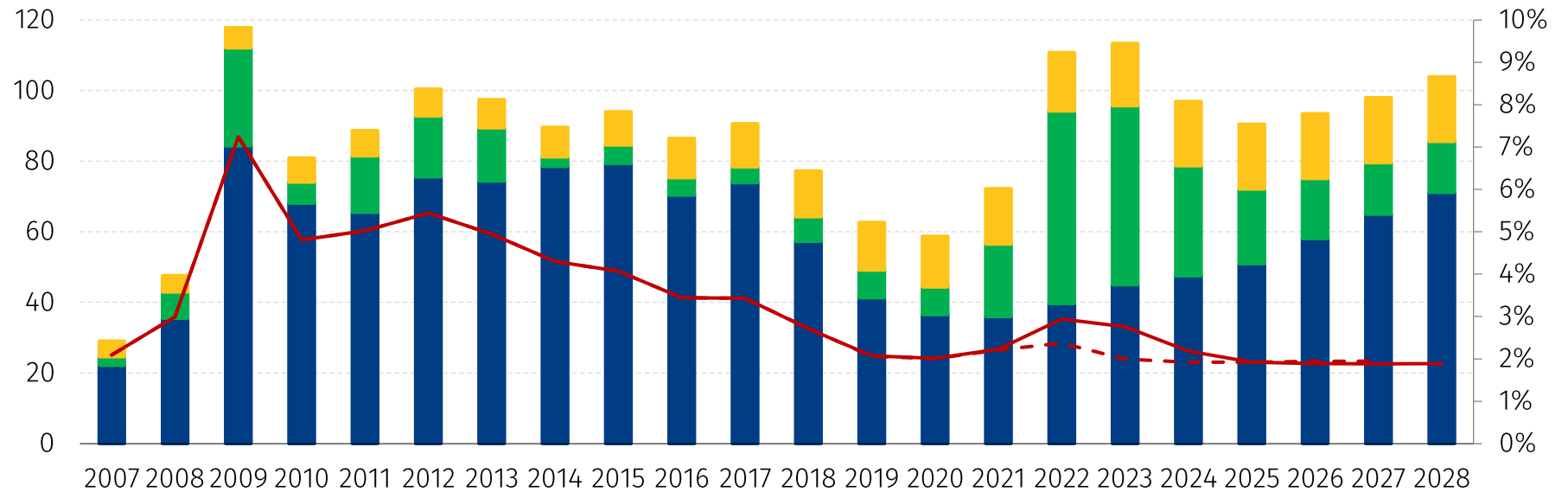

* Leiðrétt fyrir óreglulegum, einskisliðum, s.s. fjárfestingu í Hörpu á árinu 2011 og Hvalfjarðargöngum 2018

Há vaxtagjöld ríkissjóðs áhyggjuefni

Ná jafnvægi í hlutfalli af VLF árið 2025 hvaðni verðbólga

ma.kr.

Vextir af ófjármögnum lífeyrisskuldbindingum

Vaxtagjöld af lánum

Vaxtagjöld, % af VLF, h. ás

Verðbætur

Vaxtagjöld í FÁ 2023-2027, % af VLF, h. ás